

گروه بین‌المللی حقوقی برهان

تاریخ: ۲۸ خرداد ۱۳۹۵

کلاس پرونده: ۸۸۵/۹۲

شماره دادنامه: ۹۹

موضوع رأی: ابطال مصوبه ۱۳۹۱/۲/۹-ش/۳/۹۱/۴۶۱ شورای اسلامی شهر مشهد در خصوص اصلاح عوارض مهندسان مرتبط با امور ساختمان

شاکی: آقای علیرضا آل عباس

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال مصوبه ۱۳۹۱/۲/۹-ش/۳/۹۱/۴۶۱ شورای اسلامی شهر مشهد در خصوص اصلاح عوارض مهندسان مرتبط با امور ساختمان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

"به استناد تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون ارزش افزوده و ماده ۵۲ قانون ارزش افزوده شورای اسلامی شهر مشهد مصوبه مبنی بر اخذ عوارض شغلی از مهندسان ناظر و شاغل در بخش ساختمان که در بخش مسکن مهر و خدمات مهندسی اجرا می‌کنند وضع کرده است که به استناد ماده ۵۰ و ۵۲ قانون ارزش افزوده وضع عوارض از طرف شورای شهر مشهد ممنوع بوده است و به استناد ماده ۵۲ قانون ارزش افزوده چون درآمد مهندسین شاغل در بخش ساختمان به استناد بند ب ماده ۹۵ قانون مالیاتهای مستقیم مشمول قانون مالیات مستقیم است به استناد ماده ۵۲ قانون ارزش افزوده بند ۲ از شمول قانون مالیات بر ارزش افزوده مستثنا می‌باشد و به استناد ماده ۵۰ همان قانون وضع عوارض شغلی بر مهندسان ممنوع است و به استناد رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به تاریخ ۲۷ آذر ماه ۱۳۹۱،

آدرس: تهران بزرگراه شهید ستاری بلوار شهید مخبري نبش خیابان ایران زمین

کلاس پرونده ۸۸/۸۸ و شماره دادنامه ۶۶۴ ابطال شده است لذا موارد مورد درخواست:

۱- دستور موقت مبنی بر عدم اجرای مصوبه شورای شهر مشهد در مقام اجرا توسط شهرداری مشهد

۲- ابطال کل مصوبه شورای شهر مشهد شماره جلسه ۱۴۲ شماره صدور ۳/۹۱/۴۶۱

گروه بین‌المللی حقوقی برهان

۳- ابطال تاییدیه استانداری خراسان رضوی و فرمانداری مشهد به شماره ۹۱/۴۶۱/ش-۱۳۹۱/۲/۹

۴- استرداد کل وجوه اخذ شده توسط شهرداری مشهد از زمان تصویب قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۹ و هزینه دادرسی "

متن مصوبه مورد اعتراض به قرار زیر است:

"جناب آقای دکتر صلاحی

استاندار محترم خراسان رضوی

موضوع: اصلاح عوارض مهندسان مرتبط با امور ساختمان

سلام علیکم:

با احترام، لایحه شماره ۲۱/۱۶۳۱۴۰-۱۳۹۰/۱۲/۴-۱۳۹۰/۱۲/۴ شهرداری مشهد در زمینه اصلاح عوارض مهندسان مرتبط با امور ساختمان در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۱/۲/۳ شورای اسلامی شهر مشهد مطرح شده و به شرح زیر به تصویب رسید.

متن مصوبه

ماده واحده- به شهرداری مشهد اجازه داده می شود تعرفه عوارض مهندسان مجری، عوارض خدمات مهندسی پروژه های مسکن مهر و سایر مهندسان مرتبط با امور ساختمان را بر اساس ضوابط و شرایط زیر اصلاح و از ابتدای سال ۱۳۹۱ از مودیان دریافت نماید.

۱- تعرفه عوارض مهندسان مرتبط با امور ساختمان به شرح موارد زیر محاسبه و وصول می گردد.

الف- تا مبلغ ۲۵ میلیون ریال معاف از پرداخت عوارض

ب- از مبلغ ۲۵ میلیون ریال تا مبلغ ۴۰ میلیون ریال (برای مقادیر مازاد بر ۲۵ میلیون ریال) ۴٪ حق الزحمه وصولی

ج- از مبلغ ۴۰ میلیون ریال به بالا (برای مقادیر مازاد بر ۴۰ میلیون ریال) ۵٪ حق الزحمه وصولی

گروه بین المللی حقوقی برهان

تبصره - عوارض کلیه مهندسان ساختمانی (اعم از عمران، معمار، مکانیک، برق، شهرساز، نقشه بردار، مجری، ترافیک و ...) به هنگام کسر از سهمیه، با توجه به مترائ و تعداد سقف، به صورت پرونده ای وصول می شود.

۲- عوارض مهندسان مجری بر اساس ضریب و تعرفه زیر محاسبه می شود:

سال	متوسط هزینه ساخت	ضریب تعرفه	مبلغ تعرفه	مبلغ عوارض
۱۳۹۱	۳/۴۴۶/۷۱۴	۲ درصد	۶۹/۰۰۰	بر اساس ضوابط مندرج در ماده یک

تبصره- در صورت اعلام افزایش مبلغ متوسط هزینه ساخت توسط سازمان مسکن و شهرسازی، مبلغ تعرفه نیز متناسب با آن افزایش می یابد.

متن مصوبه

۳- عوارض کلیه مهندسانی که در زمینه ساخت مسکن مهر فعالیت دارند به شرح جدول زیر محاسبه و وصولی گردد.

تعرفه خدمات مهندسی پروژه های مسکن مهر

سقف حق الزحمه طراحی و محاسبه (ریال حق الزحمه نظارت (ریال جمع کل (ریال)

معمار عمران برق مکانیک معمار عمران برق مکانیک

۱ و ۲ سقف ۶/۶۳۳ ۱/۱۱۴ ۱/۹۲۹ ۱۶/۴۵۷ ۱/۷۱۴ ۲/۱۴۳ ۳۰/۰۰۰

۲ سقف ۴/۶۶۰ ۳/۰۸۷ ۱/۱۶۵ ۱/۳۶۹ ۱۵/۶۴۱ ۱/۸۹۲ ۲/۱۸۴ ۳۰/۰۰۰

۴ و ۵ سقف ۴/۶۷۵ ۳/۱۲۵ ۱/۱۷۵ ۱/۳۷۵ ۱۵/۹۰۰ ۱/۷۵۰ ۲/۰۰۰ ۳۰/۰۰۰

۶ و ۷ سقف ۴/۳۹۶ ۳/۰۰۰ ۱/۶۶۷ ۲/۰۰۰ ۱۳/۵۶۳ ۲/۰۸۳ ۲/۲۹۲ ۳۰/۰۰۰

۸ تا ۱۰ سقف ۴/۵۹۶ ۳/۵۷۷ ۱/۶۳۵ ۱/۹۲۳ ۱۳/۸۴۶ ۲/۱۱۵ ۲/۳۰۸ ۳۰/۰۰۰

۱۱ و ۱۲ سقف ۴/۶۸۸ ۳/۵۹۴ ۱/۵۶۳ ۲/۰۳۱ ۱۴/۰۶۳ ۱/۸۷۵ ۲/۱۸۸ ۳۰/۰۰۰

گروه بین‌المللی حقوقی برهان

۱۳ تا ۱۵ سقف ۴/۶۳۲ ۳/۶۰۳ ۱/۶۱۸ ۲/۰۵۹ ۱۳/۹۷۱ ۱/۹۱۲ ۲/۲۰۶ ۳۰/۰۰۰

۱۶ سقف به بالا ۴/۷۲۲ ۳/۶۱۱ ۱/۶۳۹ ۲/۰۴۲ ۱۳/۸۸۹ ۱/۸۷۵ ۲/۲۲۲ ۳۰/۰۰۰

بدیهی است این مصوبه با رعایت ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده لازم الاجراست."

نائب رئیس شورای اسلامی شهر مشهد به موجب لایحه شماره ۱۳۸۱۳/۹۲/۴/ش-۱۳۹۲/۸/۵ اعلام کرده است که:

"در خصوص ارسال دادخواست آقای علیرضا آل عباس با موضوع ابطال مصوبه ۱۳۹۱/۳/۴۶۱/ش-۱۳۹۱/۲/۹ شورای اسلامی شهر مشهد در زمینه دریافت ۵ درصد عوارض از خدمات مهندسین ناظر، در وقت مقرر قانونی ضمن رد ادعای مطرح شده، شورای اسلامی شهر مشهد در مقام دفاع به شرح ادعا و پاسخ گویی به آن می پردازد:

۱- در پاسخ به شاکی محترم که مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد را خلاف موازین قانونی می داند معروض است که:

۱-۱) ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده و تبصره های ذیل آن که عیناً ماده ۵ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (موسوم به تجمیع عوارض) است، تنها با بیان محدودیتهایی برای برقراری عوارض، موید اختیارات شوراهای اسلامی شهر برای برقراری عوارض می باشد و نتیجتاً ابراز عدم صلاحیت شورای شهر جهت تصویب عوارض خلاف صراحت قانون است.

۱-۲) در خصوص اشاره شاکی محترم به رأی هیأت عمومی به استحضار می رساند برخلاف ادعای مطروحه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در بند (د) از رأی شماره ۱۴۷۷ الی ۱۴۸۱-۱۲/۱۲/۱۳۸۶ به صراحت اعلام کرده است که: نظر به مقررات قانون موسوم به تجمیع عوارض در باب تعیین مالیات و عوارض برخی کالاهای تولیدی و وارداتی و خدمات و تجویز و منع عوارض محلی جدید یا افزایش عوارض قبلی در سایر موارد به شرح تبصره ۱ ماده ۵ آن قانون با رعایت قواعد کلی مربوط به ارائه خدمات شهری، مغایرتی با قانون ندارد، که نتیجتاً با توجه به این قسمت از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری چون مصوبه مورد اعتراض در خصوص عوارض مهندسین ناظر در قلمرو محدوده شهری قرار گرفته است، بنابراین خلاف قانون نیز شناخته نمی شود.

گروه بین‌المللی حقوقی برهان

۱-۳) با عنایت به این که پرداخت کننده عوارض و مالیات موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده مصرف کنندگان کالا و خدمات (مالکین ساختمانها) هستند و مبلغ آن توسط مهندسین از مالک اخذ شده و در پایان مدت اعتبار کارت مهندسین و در زمان تمدید اعتبار این وجوه توسط مهندسین ناظر به حسابهای تعیین شده در خزانه واریزی می شود به عبارت دیگر در این خصوص مهندسین صرفاً وسیله اخذ عوارض و مالیات بوده و پرداخت کننده واقعی نمی باشند، در حالی که در مصوبه مورد اعتراض خود مهندسین ناظر به عنوان ارائه دهندگان خدمات موظف به پرداخت عوارض هستند که نتیجتاً اجرای مصوبه مغایرتی با قانون مالیات بر ارزش افزوده ندارد.

۲- در خصوص تنها مستند شاکی محترم که دادنامه شماره ۶۶۴-۱۳۹۱/۹/۲۷ از کلاس ۸۸۰/۸۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال مصوبه شماره ۶۲۳۹/ش/ق-۱۳۸۷/۱۱/۱۴ شورای اسلامی شهر قم مبنی بر وضع ۳ درصد عوارض حق نظاره خدمات مهندسی برای سالهای ۱۳۸۸ و ۱۳۸۷ است. توضیحاً عرض می نماید از آنجا که دادنامه فوق الذکر با استناد به بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۸۵ صادر شده است، صرفاً ابطال مصوبه مورد رسیدگی را به دنبال داشته و از مصادیق آرای وحدت رویه موضوع ماده ۴۳ آن قانون که قابل تعمیم به موارد مشابه هستند نمی باشد. بنابراین در خصوص مصوبه شورای اسلامی شهر مشهد نافذ نیست.

۳- صرف نظر از این که بند ب ماده ۱ آیین نامه اجرایی قانون تجمیع عوارض مصوب سال ۱۳۷۸ در این خصوص از عوارض محلی تعریفی (تنها تعریف) داده است و با عنایت به این که آیین نامه اجرایی نحوه وضع و وصول عوارض توسط شوراهای اسلامی شهر مصوب ۱۳۷۸ در پیوست خود لیست عوارض ملی را که شوراهای اسلامی شهر مجاز به برقراری عوارض برای آنها نیستند با مشخصات کامل آورده است. کاملاً واضح و مبرهن است که فعالیت مهندسین ناظر در زمره عوارض ملی قرار ندارد و از جمله عوارض محلی موضوع ماده ۷۷ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور مصوب سال ۱۳۷۵ می باشد. که اعلام می دارد: شورای اسلامی شهر و دهستان می توانند نسبت به وضع عوارض متناسب با تولیدات و درآمدهای اهالی به منظور تامین بخشی از هزینه های خدماتی و عمرانی

مورد نیاز شهر و روستا طبق آیین نامه مصوب هیأت وزیران اقدام نماید.

بنابراین با توجه به مستندات و دفاعیات معنونه که موید قانونی بودن مصوبه شماره ۴۶۱/۳/۹۱/ش-۱۳۹۱/۲/۹ شورای اسلامی شهر مشهد است رسیدگی شاسیته و رد دادخواست خواهان محترم را دارم."

گروه بین‌المللی حقوقی برهان

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۲۸ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به این که به موجب ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷، برقراری هر گونه عوارض و سایر وجوه برای انواع کالاهای وارداتی و تولیدی و همچنین ارائه خدمات که در این قانون تکلیف مالیات و عوارض آنها معین شده است و برقراری عوارض به درآمدهای مآخذ محاسبه مالیات ممنوع اعلام شده است و مطابق ماده ۵۲ قانون مذکور، دریافت هر گونه عوارض از واردکنندگان کالا و تولیدکنندگان کالا و ارائه دهندگان خدمات نیز ممنوع گردیده، بنابراین مصوبه شماره ۱۳۹۱/۲/۹-ش/۳/۹۱/۴۶۱ شورای اسلامی شهر مشهد مبنی بر اخذ عوارض مهندسان طراح و ناظر ساختمان خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مرجع وضع تشخیص داده می شود و به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

مرتضی علی اشراقی

معاون قضایی دیوان عدالت اداری